

پوهنتون سلام

پوهنځی شرعیات و قانون
پروگرام ماستری فقه و قانون

امارت اسلامی افغانستان

وزارت تحصیلات عالی
معینیت امور علمی

نقش قرابت در تشدید و تخفیف مجازات از دیدگاه فقه و کود جزای افغانستان

(رساله ماستری)

محصل: عتیق الله "عتیق یار"

استاد رهنما: دکتور عبدالله "حقیار"

سال: ۱۳۹۹ هـ. ش - ۱۴۴۳ هـ. ق

پوهنتون سلام
پوهنځی شرعیات و قانون
پروگرام ماستری فقه و قانون

امارت اسلامی افغانستان
وزارت تحصيلات عالی
معینیت امور علمی

نقش قرابت در تشدید و تخفیف مجازات از دیدگاه فقه و کود جزای افغانستان (پایان نامه ماستری)

محصل: عتیق الله (عتیق یار)

استاد رهنما: دکتور عبدالله (حقیار)

کابل، سال ۱۳۹۹ هـ. ش

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پوهنتون سلام

پوهنځی شرعیات و قانون

دپارتمنت فقه و قانون

بورد ماستری

تصدیق نامه

محترم عتیق الله ولد باز میر ID: SH-MSF-98-518 محصل دوره فقه و قانون که رساله ماستری خویش را زیر عنوان: نقش قرابت در تشدید و تخفیف مجازات از دیدگاه فقه و کود جزای افغانستان به روز پنجشنبه ۱۳۸۸/۱۲/۱۱ هـ ش موفقانه دفاع نمود، و به اساس بررسی هیات تحکیم مستحق ۹۰ (نمره به عدد) نود پورک (نمره به حروف) گردید، موفقیت شان را از الله متعال خواهانیم.

اعضای هیات تحکیم:

ردیف	نام استاد	عضویت	امضاء
۱	دکتور محمد یونس ابراهیمی	عضو هیات	
۲	دکتور مومن حلیمی	عضو هیات	
۳	دکتور عبدالله حقیار	استاد رهنما و رئیس جلسه	

..... معاون علمی

..... آمر بورد ماستری

خلاصه بحث

یکی از نشانه‌های عدل الهی این است که شریعت اسلامی را آخرین شرائع سماوی قرار داده است که آنرا بر محمد صلی الله علیه وسلم نازل نمود، یکی از ویژه گیهای این شریعت روشن بودن و همه شمول بودن آن در هر زمان و مکان است، هدف شریعت کامیابی و خیر انسانها در هر دو جهان می باشد، تا فرد و جامعه از مشکلات در امان باشند، از همین خاطر شریعت اسلامی مجازات را بر انسانها مقرر نموده است، تا جرم از جامعه برچیده شود و یا به حد اقل برسد.

یکی از موضوعات که سبب مشکلاتی زیادی دیگر می گردد، تعدی و تجاوز اقارب بر یکی دیگرشان می باشد، که سبب پیدایش دهها مشکل دیگر می شود، بنابراین شریعت گاهی برای متجاوزین به اقارب شدیدترین مجازات را ذکر نموده است و گاهی هم همین قرابت سبب تخفیف مجازات برای مجرم می گردد، کود جزای افغانستان در همین راستا هم حالات تخفیف و تشدید مجازات را برای مجرمین با اقارب ذکر نموده است.

بنابراین خواستم که این رساله را تحت عنوان «**نقش قرابت در تشدید و تخفیف مجازات از دیدگاه فقه و کود جزای افغانستان**» به بحث و بررسی قرار دهم که خلاصه نکات مهم آن ازین قرار می باشد:

موضوع بحث دارای سه فصل بوده که فصل اول حاوی موضوعات ذیل می باشد. ابتداء به مفهوم قرابت پرداخته شده و انواع آن و مفاهیم چون جرم و ارکان آن، جزا و اهداف آن در فقه و کود جزا مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

در فصل دوم موضوعاتی را ذکر نموده ام: چون زنا با اقارب، به قتل رسیدن اصول توسط فروع، ضرب و جرح اصول، جرم قاچاق نمودن اقارب در همه صورت های گذشته مجازات برای مجرم شدید تر می گردد که اسباب تشدید مجازات در این گونه موارد گاهی، ولادت، محرمیت، و زوجیت، می باشد.

در فصل سوم هم موضوعاتی ذکر گردیده: چون به قتل رسیدن فروع توسط اصول، قتل زوجین همدیگر را، سرقت اقارب از یکدیگر، قذف نمودن فروع توسط اصول، تادیب فرزندان اگر منتج به جرح شود. برای مجرم در چنین صورتها مجازات خفیف تری مد نظر گرفته می شود که قرابت سبب تخفیف مجازات می گردد، در این گونه موارد سبب تخفیف مجازات گاهی ولادت، محرمیت، و زوجیت، می باشد.

واژه های کلیدی: قرابت، تشدید، تخفیف، مجازات، حدود، قصاص و تعزیرات.

فهرست مطالب

شماره

عنوان

Error! Bookmark not defined.....	مقدمه
Error! Bookmark not defined.....	ضرورت و اهمیت تحقیق:
Error! Bookmark not defined.....	اسباب اختیار موضوع:
Error! Bookmark not defined.....	سوالات تحقیق
Error! Bookmark not defined.....	پیشینه تحقیق:
Error! Bookmark not defined.....	اهداف تحقیق
Error! Bookmark not defined.....	خطه و پلان تحقیق

فصل اول

مفاهیم و کلیات

Error! Bookmark not defined.	مبحث اول: مفهوم قرابت در فقه و کود جزا
Error! Bookmark not defined.....	مطلب اول: مفهوم قرابت
Error! Bookmark not defined.....	مطلب دوم: مصطلحات مربوط به موضوع قرابت

defined.

Error! Bookmark not defined.	مبحث دوم: مفهوم جرم در فقه و کود جزا
Error! Bookmark not defined.....	مطلب اول: مفهوم جرم
Error! Bookmark not defined.....	مطلب دوم: ارکان جرم
Error! Bookmark not defined.....	مطلب سوم: انواع جرایم
Error! Bookmark not defined.....	مبحث سوم: مفهوم، اهداف، و انواع جزاها در فقه و کود جزا

defined.

Error! Bookmark not defined.....	مطلب اول: مفهوم جزا
Error! Bookmark not defined.....	مطلب دوم: اهداف جزاها
Error! Bookmark not defined.....	مطلب سوم: انواع جزاها

فصل دوم

نقش قرابت در تشدید مجازات در فقه و کود جزا

Error! Bookmark not defined.....	مبحث اول: مفهوم مجازات مشدده در فقه و کود جزا
Error! Bookmark not defined.....	مطلب اول: مفهوم تشدید مجازات
Error! Bookmark not defined.....	مطلب دوم: حالات و ظروف مشدده مجازات
Error! Bookmark not defined.....	مطلب سوم: محل تشدید و تخفیف مجازات
Error! Bookmark not defined.....	مبحث دوم: نقش قرابت در قصاص، دیت، و کفارات و تشدید مجازات آن در فقه و کود جزا
Error! Bookmark not defined.....	مطلب اول: قصاص و تعدی فروع بر اصول

Error! Bookmark not defined. ..... مطلب دوم: دیت در نفس، مادون نفس
Error! Bookmark not defined. ..... مطلب سوم: نقش قرابت در حرمان از میراث و وصیت

Error! ..... **مبحث سوم: تشدید مجازات در حد زنا و لواطت در فقه وکود جزا**
Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined. ..... مطلب اول: حدزنا

Error! Bookmark not defined. ..... مطلب دوم: جرم لواطت با اقارب

Error! Bookmark not defined. ..... **مبحث چهارم: تعزیر و نقش قرابت در فقه اسلامی وکود جزا**
not defined.

Error! Bookmark not defined. ..... مطلب اول: ضرب و جرح اصول و فروع

Error! Bookmark not defined. ..... مطلب دوم: ضرب و جرح زوجه

Error! Bookmark not defined. ..... مطلب سوم: نقش قرابت ابوت و امر به معروف

Error! Bookmark not defined. ..... مطلب چهارم: جرم قاجاق

فصل سوم

نقش قرابت در تخفیف مجازات در فقه اسلامی وکود جزا

Error! Bookmark not defined. ..... **مبحث اول: مفهوم تخفیف مجازات در فقه وکود جزا**

Error! Bookmark not defined. ..... مطلب اول: تعریف تخفیف مجازات

Error! Bookmark not defined. ..... مطلب دوم: ظروف و حالات مجازات مخففه

Error! ..... **مبحث دوم: نقش قرابت در قصاص و تخفیف مجازات آن در فقه وکود جزا**
Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined. ..... مطلب اول: قتل اصول فروع خود را

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED. ..... مطلب دوم: قتل زوجین یکی دیگر خود را

مبحث سوم: نقش قرابت در حدود و تخفیف مجازات آن در فقه وکود جزا

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED. .....

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED. ..... مطلب اول: تخفیف مجازات در حد قذف

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED. ..... مطلب دوم: نقش قرابت در حد سرقت و تخفیف مجازات آن

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED. ..... مطلب سوم: حد حرابت

مبحث چهارم نقش قرابت در تعزیر و تخفیف مجازات آن در فقه وکود جزا

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED. .....

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED. ..... مطلب اول: نقش زوجیت در تخفیف مجازات

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED. ..... مطلب دوم: نقش قرابت در مساعدت بهمراه مجرم

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED. مطلب سوم: نقش قرابت در شهادت
ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED. مطلب چهارم: امتناع از اطلاع دهی در وقت معین .

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED. مطلب پنجم: نقش ابوت در تخفیف مجازات

4 ..... نتیجه گیری

7 ..... پیشنهادات

Error! Bookmark not defined...... فهرست قرآنکریم

Error! Bookmark not defined...... فهرست احادیث نبوی صلی الله علیه وسلم

Error! Bookmark not defined...... فهرست الاعلام

8 ..... منابع و مأخذ

نتیجه گیری

بعد از اینکه الله متعال بر من احسان نمود، و توفیق داد که این رساله را آماده سازم، لازم می بینم بحث های را که قبلا به گونه ای تفصیلی بیان نمودم در اینجا به گونه مشخص و اهم ترین مسائل و نتایج که از این تحقیق بیرون می شود تا اینکه یک خواننده محترم با مراجعه به نتیجه گیری به اسرعه وقت بتواند مفهوم، منظور آثار و فواید یک موضوع را به خوبی درک نموده کمترین وقت بهره مند شود مختصر ذکر می نمایم:

الف- حالاتی که تشدید مجازات در پی دارد:

۱- قصاص: هرگاه فروع اصول خود را به قتل رساند، در فقه اسلامی و کود جزا در ماده ۵۴۷ برای جانی تشدید مجازات مد نظر گرفته می شود که همانا قصاص است، و حکم قرابت در مادون نفس به مانند حکم قرابت در قصاص به شمار می رود.

۲- دیت: نوع قرابتی که در دیت تاثیر دارد همانا قرابت خویشاوندان نزدیک اند، که علت تغلظ همانا قطع صله رحمی می باشد، که اسلام بدان وصیت نموده است، دیت در جراحات و جنین هم تغلیظ می گردد زمانی که از طرف قریب واقع شود.

۳- محروم شدن از میراث: به اتفاق فقهاء هرگاه وارث مورث خود را به قتل برساند از میراث مورث خود محروم میگردد.

۴- محروم شدن از وصیت: جمهور فقهاء به این نظر اند: محروم شدن قاتل از وصیت شبیه محروم شدن شخص از میراث است، اما در تطبیق آن بایکدیگر اختلاف دارند.

۵- لواطت و زنا با اقارب: بعضی از فقهاء به تشدید مجازات قاتل اند که در هر صورت باید زانی محصن باشد و یا هم غیر محصن قتل گردد. کود جزا در ماده ۶۳۹، و ۶۴۸ هم در این باره تشدید مجازات را پیش بینی نموده است.

۶- ضرب و جرح والدین: در فقه اسلامی و کود جزا در ماده ۵۷۸ سبب تشدید مجازات می گردد. اما ضرب و جرح که منجر به مرگ گردد، در کود جزا از جمله حالات مشدده قرار داده شده است.

۷- ضرب و جرح فروع توسط اصول: در فقه اسلامی نه تنها برای اصول تشدید مجازات در نظر گرفته نشده است بلکه در نزد عموم فقهاء فرزند حق طلب تعزیر والدین خود را ندارد اما در کود جزا در ماده ۵۷۸ برای والدین تشدید مجازات را برای مرتکب پیش بینی نموده است.

- ۸- تادیب زوجه: شوهر حق دارد زوجه خود را تعزیر نماید، به وعظ نیکو، بعدا به هجر تا زوجه اصلاح گردد، و اگر زن اصلاح نگردد تعزیر در این صورت شدید می گردد که شریعت اجازه زدن را هم برای شوهر جواز می دهد، و همه اینها برای تادیب زن صورت میگرد نه برای انتقام گیری.
- ۹- ضرب و جرح زوجه: هرگاه شوهر بدون حق زوجه خود را بزند شوهر باید تعزیر گردد. دیدگاه بعضی از فقهاء است در فقه اسلامی تشدید مجازات برای شوهر در اینگونه موارد دیده نمی شود، اما کود جزا در ماده ۵۷۸ تشدید مجازات را برای مرتکب عمل پیش بینی نموده است.
- ۱۰- امر به معروف والدین: هرگاه شخصی از والدین خود را در حالت منکر مشاهده کند، و آنها را اذیت رساند، این عمل فرزند تعدی بشمار می رود و مستحق تعزیر می گردد، در حالیکه این عملکرد فرزند برای دیگران مباح می باشد.
- ۱۱- قاچاق اقارب: از جمله حالاتی که در نزد فقهای معاصر و کود جزا در ماده ۵۱۲ سبب تشدید مجازات ذکر گردیده همانا قاچاق اقارب می باشد.

ب: حالاتی که تخفیف مجازات در پی دارد:

- ۱- قصاص: جمهور فقهاء به این نظراند و قول راجح هم همین است: هرگاه اصول فروع خود را به قتل برساند، قرابت دارای تاثیر بوده که برای اصول تخفیف مجازات مد نظر گرفته می شود.
- ۲- قتل زوجین یکی دیگر خود را در حالت زنا: هرگاه شوهری زوجه خود را در حالت زنا با شخص محصن و یا هم با فرد غیر محصن مشاهده نماید و زانی را و یا هم هردو را به قتل برساند و شاهد هم وجود داشته باشد، در هر دو صورت بالای شوهر نه قصاص لازم می شود و نه هم دیت.
- ۳- قتل زوجین یکی دیگر خود را در حالت عادی: جمهور فقهاء به این نظر هستند که قصاص از شوهر و زوجه، هرگاه یکی دیگر خود را به قتل رسانند و ولی خونبها فرزندانشان باشند، در این صورت قصاص ساقط می گردد.
- ۴- حد قذف: پدر، مادر، اجداد، و جدات، تحت هیچ شرائطی به سبب قذف فرزند و نوه، حد زده نمی شوند، هر چند فاصله آنها زیاد باشد.
- ۵- حد سرقت: فقهای مذاهب اربعه به این نظر اند: هرگاه پدر از فرزندان شان بدون ضرورت چیزی را بردارد بالای والدین حد سرقت جاری نمی گردد. در باره سرقت سائر اقارب چون فروع، زوجین، و سایر ذوی الارحام، قول راجح بر این استوار است که بالای اینها هم حد سرقت جاری نمی شود.

۶- حد حرابت: زمانیکه در حرابت حق الله و حق الناس مشترک باشد قرابت فقط در حق الناس دارای اثر بوده، همانطور که سرقت از پدر، و یا هم از فرزند، ساقط می گردید، در اینجا هم حد از محارب قریب ساقط می گردد.

۷- لواط: در مسئله لواط (نزدیکی از دبر)، تنها حالتی که قرابت برتخفیف مجازات حد مؤثر است، زمانی است که این عمل توسط مرد با همسرش صورت گیرد.

۸ - تادیب زوجه: هرگاه تادیب زوجه در چارچوب مقرر صورت پذیرد، زوج نه مسولیت جزایی دارد و نه هم مسولیت مدنی.

۹- ولادت: جمهور فقهاء به این نظر اند: هرگاه موجبات تعزیر برای پدر در حق فرزند وجود داشته باشد، والدین در مقابل فرزندان خود تعزیر نمی گردند.

۱۰- بعضی از حالاتی که قانون گذار در کود جزا به تخفیف مجازات قائل شده است: امتناع از اطلاع دهی در وقت معین، قرابت و شهادت دروغ، عدم تطبیق مجازات بالای اقارب متهم در صورت مساعدت به فرار می باشد، اما فقه اسلامی در صورتهای گذشته مجازات را به عهده حاکم و یا هم قاضی گذاشته است چون در اینها تعزیر وجود دارد و تعیین مجازات در تعزیرات عموماً وظیفه حاکم مسلمانها می باشد.

پیشنهادات

از خلال نتایج حاصله از تحقیق حاضر مطابق فهم و درک از آموزهای فقه اسلامی و مفاهیم کود جزا می توان موارد ذیل را در جامعه ای که عاری از جرم و بیزاری از خشونت های خانوادگی باشد پیشنهاد و تطبیق این موارد را مفید رسد دانست:

- 1- توجه پژوهشگران در موضوع قرابت به فقه مقارن؛ و آنهم به منظور گسترش ادراکات و گشودن افق های جدیدی که منجر به شناخت نظرات صحیح از عقاید نادرست، راجح از مرجوح شود.
- 2- لزوم برگزاری سمینارها و همایش هایی که احکام جنایی مربوط به نظام خویشاوندی را و نحوه تاثیر مجازات آن از جهت تشدید و تخفیف به عموم مردم نشان دهد.
- 3- باید قانون احکام خود را در جرایم جنایی از احکام شریعت اخذ نماید. و ملتزم به اجرای شریعت در این عصر نوین باشد، و این موید جامعیت شرع و اعتبار آن برای اعمال در همه زمان ها و مکان ها می باشد.
- 4- ضرورت است تا این موضوع مورد توجه متخصصین به امور خانوادهها؛ قرار گیرد خصوصا موضوعی که مربوط به بحث قرابت می باشد.
- 5- به نظر می رسد که مزایای تشدید مجازات بیش از معایب آن است از این رو، قوانین جزای افغانستان در موارد بسیاری از جرایمی که بالای نزدیکان واقع می شود تشدید مجازات برای مرتکب پیش بینی کرده است تلاش شود تا تشدید مجازات مطابق با احکام فقه اسلامی تطبیق گردد. زیرا تنها راه سعادت تعالی و عدالت در احکام اسلام تبیین یافته است.
- 6- استفاده از قوانین وضعی در موضوعاتی که مربوط به جرایمی تعزیری اند، و آن هم زمانی که قوانین وضعی مغایرت و مخالف با شریعت اسلامی نباشند، چون قوانین در اینگونه موارد معین و مقدر نیستند. به ویژه در زمان حاضر، مقدر نمودن جزاهای تعزیری بهترین عملی است که باید انجام گردد. و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمین و صلی الله و سلم علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم تسلیما.

منابع و مأخذ

الف: كتب

قرآن كريم

- ١ - ابن الأثير، مبارك بن محمد، (1399)، النهاية في غريب الحديث والأثر، انتشارات المكتبة العلمية بيروت.
- ٢ - ابن تيمية، أحمد بن عبد الحلیم، (1398)، الفتاوى الكبرى، انتشارات دار المعرفة، بيروت.
- ٣ - ابن تيمية، أحمد ابن عبدالحليم، (1418) السياسة الشرعية في إصلاح الراعي والرعية، چاپ اول، وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد - المملكة العربية السعودية.
- ٤ - ابن تيمية، أحمد ابن عبدالحليم، منهاج السنه، (1406)، چاپ اول، انتشارات جامعة الإمام محمد بن سعود الإسلامية.
- ٥ - ابن جبرين، عبد الله بن عبد الرحمن، فتاوى الشيخ ابن جبرين.
- ٦ - ابن حزم، علي بن أحمد، (ب ت)، المحلى بالآثار، انتشارات دار الفكر بيروت، بدون طبعة وبدون تاريخ
- ٧ - ابن رشد، محمد بن أحمد، (1415)، بداية المجتهد ونهاية المقتصد، بدون طبع، انتشارات، بيروت لبنان.
- ٨ - ابن عبد البر، يوسف بن عبد الله، (1400)، الكافي في فقه أهل المدينة، چاپ دوم، انتشارات مكتبة الرياض الحديثة.
- ٩ - ابن عابدين، محمد أمين بن عمر، (1412)، حاشية ابن عابدين، چاپ دوم، انتشارات دار الفكرز.
- ١٠ - ابن عرفة، محمد بن محمد، (1435) المختصر الفقهي، چاپ دوم، مؤسسة خلف أحمد الخبتور للأعمال الخيرية.
- ١١ - ابن فرحون، إبراهيم بن علي، (1406)، تبصرة الحكام في أصول الأقضية ومناهج الأحكام، چاپ اول، انتشارات مكتبة الكليات الأزهرية.
- ١٢ - ابن قدامة، عبد الله بن أحمد، (1405)، المغنى لابن قدامة، چاپ اول، انتشارات دار الفكر.
- ١٣ - ابن قدامة، عبد الله بن أحمد، (1400)، الكافي في فقه الإمام أحمد، چاپ دوم، انتشارات مكتبة الرياض الحديثة.
- ١٤ - ابن قدامة، عبد الله بن أحمد، (1423)، روضة الناظر وجنة المناظر، چاپ دوم، انتشارات مؤسسة الريان.
- ١٥ - ابن قيم، محمد بن أبي بكر، (1415)، زاد المعاد، چاپ بیست و هفتم، انتشارات مؤسسة الرسالة.
- ١٦ - ابن منذر، محمد بن إبراهيم، (1425)، الإجماع، چاپ اول، انتشارات دار الآثار قاهره.
- ١٧ - ابن منذر، محمد بن إبراهيم، (1430)، الأوسط، چاپ اول، انتشارات دار الفلاح.
- ١٨ - ابن نجيم، زين الدين بن إبراهيم، (1418)، البحر الرائق شرح كنز الدقائق، چاپ اول، انتشارات دار الكتب العلمية.
- ١٩ - ابن نجيم، زين الدين بن إبراهيم، (1419)، الأشباه والنظائر، چاپ اول، انتشارات دار الكتب العلمية.
- ٢٠ - ابن منظور، محمد ابن مكرم، (1414)، لسان العرب، چاپ سوم، انتشارات دار صادر.

- ٢١ - ابن مفلح، إبراهيم بن محمد، (1418)، المبدع في شرح المقنع، چاپ اول، انتشارات دار الكتب العلمية، بيروت.
- ٢٢ - ابن همام، محمد بن عبد الواحد، (ب ت)، فتح القدير، انتشارات دار الفكر بيروت .
- ٢٣ - ابوزهره، محمد، (١٩٩٨)، الجريمة والعقوبة في الفقه الإسلامي، چاپ اول، دار الفكر العربي.
- ٢٤ - الدّميري، محمد بن موسى، (1425)، النجم الوهاج في شرح المنهاج، چاپ اول، انتشارات دار المنهاج.
- ٢٥ - آل مسلم، عبدالله ابن راشد، (1429)، اثر العلاقة الزوجية في تخفيف العقوبة رساله ماستري.
- ٢٦ - آلباني، محمد ناصرالدين، (1405)، إرواء الغليل في تخريج أحاديث منار السبيل، چاپ دوم، انتشارات المكتب الإسلامي.
- ٢٧ - آلباني، محمد ناصرالدين ()، صحيح وضعيف سنن ابن ماجه، برنامج منظومة التحقيقات الحديثية.
- ٢٨ - آلباني، محمد ناصرالدين ()، صحيح وضعيف سنن أبي داود برنامج منظومة التحقيقات الحديثية.
- ٢٩ - آلباني، محمد ناصرالدين ()، صحيح وضعيف سنن الترمذي برنامج منظومة التحقيقات الحديثية.
- ٣٠ - أوسى، محمود بن عبد الله، (1415)، روح المعاني في تفسير القرآن العظيم والسبع المثاني، چاپ اول، انتشارات دار الكتب العلمية بيروت.
- ٣١ - الحطاب، محمد بن محمد، (1412)، مواهب الجليل في شرح مختصر خليل، چاپ سوم، انتشارات دار الفكر.
- ٣٢ - الننتشة، رلى محمد، العقوبة المشددة، رساله ماسترى.
- ٣٣ - الخليفى، دكتور ناصر، (1412) الظروف المشددة والمخففة في الفقه الإسلامى في عقوبه التعزير چاپ اول، انتشارات مكتبه الخانجى.
- ٣٤ - العدوي، علي بن أحمد، (1414)، حاشية العدوي على شرح كفاية الطالب الرباني، بدون طبعه تاريخ النشر، انتشارات دار الفكر بيروت.
- ٣٥ - السليمان، عبدالعزيز بن عبدالله، اثر القرابة على العقوبة في الشريعة والقانون رساله ماسترى.
- ٣٦ - الكشناوي، أبو بكر بن حسن، (ب ت)، أسهل المدارك، چاپ دوم، انتشارات دار الفكر.
- ٣٧ - بخارى، محمد ابن اسماعيل، (14٠٧)، صحيح البخارى، چاپ سوم، انتشارات ابن كثير.
- ٣٨ - بهنسى، احمدفتحي، (14٠٣)، العقوبه في الفقه الإسلامى، چاپ دوم، دار الرايد العربى.
- ٣٩ - بهوتى، منصور بن يونس، (1402)، كشاف القناع عن متن الإقناع، چاپ، انتشارات دار الفكر بيروت.
- ٤٠ - بهوتى، منصور بن يونس، (1438)، الروض المربع شرح زاد المستقنع، چاپ اول، انتشارات دار الركائز كويت.
- ٤١ - بهوتى، منصور بن يونس، (1414)، شرح منتهى الإرادات، چاپ اول، انتشارات عالم الكتب.
- ٤٢ - بغوي، حسين بن مسعود، (1418) التهديب في فقه الإمام الشافعى، چاپ اول، انتشارات دار الكتب العلميه .
- ٤٣ - بيهقي، احمد ابن حسين، (1344) السنن الكبرى، چاپ اول، انتشارات مجلس دائرة المعارف.
- ٤٤ - ترمذى، محمد ابن عيسى، (1430) سنن الترمذى، چاپ اول، انتشارات الرساله العالميه.
- ٤٥ - ثعلبي، عبد الوهاب بن علي، (1425)، التلقين في الفقه، چاپ اول، انتشارات دار الكتب العلمية

- ٤٦ - پارسا، حفیدی، (1397) جرم انگاری و مجازات قاچاق کالا و ارز در فقه مذاهب اربعه، فصل نامه مطالعات فقه و اصول، شماره اول.
- ٤٧ - جماعلی، عبد الرحمن بن محمد، (ب ت)، الشرح الكبير على متن المقنع، بدون طبع، انتشارات دار الكتاب العربي.
- ٤٨ - جصاص، أحمد بن علي، (1431)، شرح مختصر الطحاوي، چاپ اول، انتشارات دار البشائر الإسلامية.
- ٤٩ - جصاص، أحمد بن علي، (1415)، أحكام القرآن، چاپ اول، انتشارات دار الكتب العلمية.
- ٥٠ - جرجاني، علي بن عبد العزيز، (1403)، التعريفات، چاپ اول، انتشارات دار الكتب العلمية.
- ٥١ - جرجانی، سید شریف، ١٣٦٦ الشريفيه، صفحه ٧٠، انتشارات مصطفى البابی .
- ٥٢ - خطاب، حسن السيد حامد، أثر القرابة على الجرائم والعقوبات في الفقه الاسلامي رساله ماستری.
- ٥٣ - خرشي، محمد بن عبد الله، (ب ت)، شرح مختصر خليل بدون طبع، انتشارات دار الفكر للطباعة.
- ٥٤ - دسوقي، محمد بن أحمد، (1428)، حاشية الدسوقي، چاپ اول، انتشارات المكتبة العصرية.
- ٥٥ - دراغمة، محمد عبدالمنعم، أثر الظروف في تخفيف العقوبة، رساله ماستری.
- ٥٦ - راغب الأصفهانی، حسين بن محمد، (1412)، المفردات في غريب القرآن، چاپ اول، انتشارات دار القلم، الدار الشامية.
- ٥٧ - زحيلي، وهبة بن مصطفى، (1405)، الفقه الإسلامي وأدلته، چاپ دوم، انتشارات دار الفكر.
- ٥٨ - زرکشي، محمد بن عبد الله، (1413)، شرح الزرکشي على مختصر الخرقی، چاپ دوم، انتشارات دار العبيکان.
- ٥٩ - الزرکلي، خير الدين، (٢٠٠٢) الاعلام، چاپ پانزدهم، انتشارات دار العلم للملايين.
- ٦٠ - زهرا، زيبا، (1388) قاچاق انسان و بررسی آن از دیدگاه فقهی، فصلنامه فقه و تاريخ تمدن، شماره بيست دوم.
- ٦١ - رازی، محمد بن أبي بكر، (1420)، مختار الصحاح، چاپ پنجم، انتشارات دار النموذجية.
- ٦٢ - زيدان، عبدالکريم، المفصل في احكام المراه والبيت المسلم في الشريعة الاسلاميه.
- ٦٣ - زيلعي، عثمان بن علي، (1313)، تبيين الحقائق، چاپ اول، انتشارات المطبعة الكبرى الأميرية.
- ٦٤ - سرخسي، محمد بن أحمد، (1414)، المبسوط، بدون طبع، انتشارات دار المعرفة.
- ٦٥ - سيد سابق، (1397)، فقه السنة، چاپ سوم، انتشارات دار الكتاب العربي.
- ٦٦ - سلمی، عبدالرحمن ابن نافع، سلطه القاضي في تشديد وتخفيف العقوبه في الشريعة الاسلامية رساله دكتوراه.
- ٦٧ - شربيني، شمس الدين، (1415)، مغنی المحتاج إلى معرفة معاني ألفاظ المنهاج، چاپ اول، انتشارات دار الكتب العلمية.
- ٦٨ - شیرازي، إبراهيم بن علي، (ب ت)، المهذب في فقه الإمام الشافعي، بدون طبع انتشارات دار الكتب العلمية.
- ٦٩ - شافعي، محمد بن إدريس، (1410)، الأم، بدون طبع، انتشارات دار المعرفة.
- ٧٠ - شنقيطي، محمد بن محمد، ( )، شرح زاد المستقنع .

- ٧١ - صابوني، محمد على، (1400) روائع البيان تفسير آيات الأحكام ، چاپ سوم، انتشارات مؤسسة مناهل العرفان.
- ٧٢ - صنعاني، محمد بن إسماعيل، (ب ت) سبيل السلام، بدون چاپ، انتشارات دار الحديث.
- ٧٣ - طبراني، سليمان بن أحمد، (1420)، المعجم الكبير، چاپ دوم، مكتبة ابن تيمية.
- ٧٤ - عيني، محمود بن أحمد، (1420)، البنية شرح الهداية، چاپ اول، انتشارات دار الكتب العلمية.
- ٧٥ - عودة، عبد القادر، (ب ت)، التشريع الجنائي الإسلامي مقارناً بالقانون الوضعي انتشارات دار الكاتب العربي.
- ٧٦ - الغامدي، عبدالله عطيه، (14٠٧) اسباب سقوط العقوبة رساله دكتورا.
- ٧٧ - فراء، محمد بن الحسين، (1421)، الأحكام السلطانية، چاپ دوم، لناشر : دار الكتب العلمية.
- ٧٨ - قرطبي، محمد بن أحمد، (١٣٨٤)، تفسير القرطبي، چاپ دوم، انتشارات دار الكتب المصرية.
- ٧٩ - قرافي، أحمد بن إدريس، (1994)، الذخيرة، چاپ اول، انتشارات دار الغرب الإسلامي.
- ٨٠ - قزوين، محمد ابن يزيد، (1421) سنن ابن ماجه، چاپ اول، انتشارات دار التأصيل.
- ٨١ - كاساني، علاء الدين بن مسعود، (1406)، بدائع الصنائع في ترتيب الشرائع، چاپ دوم، انتشارات دار الكتب العلمية.
- ٨٢ - كمال بن السيد سالم، (2003)، صحيح فقه السنة، انتشارات المكتبة التوفيقية.
- ٨٣ - محمد محمود محمد شريم، اثر القرابة في تشديد المجازات وتخفيفها في الفقه الإسلامي
- ٨٤ - ملا علي القاري، علي بن سلطان، ()، فتح باب العناية بشرح النقاية
- ٨٥ - ماوردي، علي بن محمد، (1419)، الحاوي الكبير في فقه مذهب الإمام الشافعي، چاپ اول، انتشارات دار الكتب العلمية.
- ٨٦ - مالك بن أنس، (1415)، المدونة، چاپ اول، انتشارات دار الكتب العلمية.
- ٨٧ - نيشاپوري، محمد بن إبراهيم، (1425)، الإشراف على مذاهب العلماء، چاپ دوم، انتشارات مكتبة مكة الثقافية.
- ٨٨ - مرداوي، علي بن سليمان، (1415)، الإنصاف في معرفة الراجح من الخلاف، چاپ اول، انتشارات هجر.
- ٨٩ - مرغيناني، علي بن أبي بكر، (ب ت)، الهداية في شرح بداية المبتدي بدون طبع انتشارات دار احياء التراث العربي.
- ٩٠ - مقدسي، مرعي بن يوسف، (1425)، دليل الطالب لنيل المطالب، چاپ اول، انتشارات دار طيبة.
- ٩١ - ماوردي، علي بن محمد، (ب ت)، الأحكام السلطانية انتشارات دار الحديث.
- ٩٢ - مسلم، مسلم بن الحجاج، (ب ت)، صحيح مسلم، انتشارات دار إحياء التراث العربي.
- ٩٣ - مصطفى الخن ومصطفى البغا، (14١٣) الفقه المنهجي على مذهب امام الشافعي، چاپ چهارم، انتشارات دار القلم.
- ٩٤ - موصللي، عبد الله بن محمود، (1426)، الاختيار لتعليل المختار، چاپ سوم، انتشارات دار الكتب العلمية.
- ٩٥ - عمر، احمد مختار، (1429)، معجم اللغة العربية المعاصرة، چاپ دوم، انتشارات عالم الكتب.
- ٩٦ - نووي، يحيى بن شرف، (1423)، المجموع شرح المهذب، چاپ دوم، انتشارات دار الفكر.

۹۷ - نووي، يحيى بن شرف، (1412)، روضه الطالبين، چاپ سوم، انتشارات المكتب الإسلامي.
۹۸ - وزارة الأوقاف والشئون الإسلامية كويت، (1404)، الموسوعة الفقهية الكويتية، چاپ دوم، دارالسلاسل .

ب: منابع قانوني

كود جزای افغانستان.

شرح كود جزاء، بنياد آسيا، (۱۳۹۸) چاپ اول، بنياد آسيا.

ج: منابع انترنتی

<https://ar.wikipedia.org>

<https://wikinoo.ir/>

<http://www.islamweb.net>

بخاطر دسترسی به متن کامل این تحقیق مراجعه شود به:

پوهنتون سلام، کتابخانه مرکزی چهار راهی گل سرخ، سرک کلوله پشته

و یا هم به ایمیل آدرس ذیل تماس گرفته شود:

salamresearchcentre@salam.edu.af